

Sygn. akt V CSK 338/21

POSTANOWIENIE

Dnia 9 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa C.S. i A.G.

przeciwko P. sp. z o.o. w T.,

A.B., W.S. i E.Ż.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 9 listopada 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego E. Ż.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 11 września 2020 r., sygn. akt I ACa (...)

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od E.Ż. na rzecz powódek kwoty po 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.), a obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Pozwany E.Ż. wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.).

Jak wyjaśniono w orzecznictwie Sądu Najwyższego przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Konieczne jest wyjaśnienie, jakie zagadnienie prawne występuje w sprawie i dlaczego jest ono istotne albo określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości lub z przedstawieniem rozbieżności występujących w orzecznictwie sądów. Pozwany tego rodzaju zagadnienia prawnego nie sformułował, niezależnie od formalnego wskazania w skardze na art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., jako przesłankę jej przyjęcia do rozpoznania.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wiąże się z ewidentną i widoczną już na pierwszy rzut oka wadliwością zaskarżonego orzeczenia, której stwierdzenie nie wymaga prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Obowiązkiem skarżącego powołującego się na tę przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wskazanie na zastosowany lub mający zastosowanie w sprawie przepis, który sąd drugiej instancji naruszył w stopniu kwalifikowanym w związku z niezasadnym zastosowaniem lub niezastosowaniem (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest jednak samo w sobie oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia i do istnienia takiego związku między wytykanym uchybieniem, a wynikiem postępowania w sprawie powinien zmierzać skarżący (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, niepubl.; z 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, niepubl., z 27 października 2016 r., III CSK 217/16, niepubl.).

Pozwany zarzucił, że wadliwość zaskarżonego wyroku co do jego osoby ma wynikać z naruszenia art. 415 k.c. przez przypisanie mu odpowiedzialności w stosunku do powódek, a z pominięciem tej okoliczności, że 27 grudnia 2010 r. utracił władztwo nad nieruchomością, gdyż przejął je od niego wykonawca gazociągu i on też odpowiadał na podstawie art. 652 k.c. oraz art. 338 k.c. za szkody wynikłe na terenie budowy. Pozwany zarzucił także, że przypisanie mu odpowiedzialności w stosunku do powódek nastąpiło z pominięciem definicji posiadacza odpadów ustalonej w art. 3 ust. 3 pkt 13 ustawy o odpadach oraz tego, że żaden przepis tej ustawy nie nakłada na niego obowiązku nadzoru nad składowaniem odpadów na nieruchomości, której był właścicielem.

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uzasadnieniem zaskarżonego wyroku nie potwierdza tezy pozwanego o ewidentnej wadliwości zaskarżonego wyroku, której stwierdzenie nie wymaga prowadzenia bardziej złożonych rozumowań.

Stosownie do art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, a Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej pozostaje związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Z ustaleń dokonanych w niniejszej sprawie wynika, że w bezpośrednim sąsiedztwie zdegradowanych działek nr [...]3 i nr [...]4 w K. gm. M. leży działka nr [...]1, od 1998 r. stanowiąca własność skarżącego, na której znajdowało się nieczynne składowisko odpadów komunalnych. Skarżący kupił tę działkę ze świadomością jej przeznaczenia. Na tę działkę od końca 2010 r. pozwany W.S. zwoził za zgodą skarżącego odpady poremontowe. Były one rozciągane na działce nr [...]1, a z czasem także na zdegradowanych działkach powódek. Skarżący akcentuje, że 18 lutego 2011 r. w umowie przedwstępnej sprzedaży zobowiązał się wydzielić z działki nr [...]1 grunt o powierzchni 10.000 m² i sprzedać go W.S., ale do listopada 2011 r. pozostał jednak właścicielem działki nr [...]1, a zatem przez cały ten czas do niego należał nadzór nad sposobem jej wykorzystywania przez osoby, którym ją udostępniał na rozmaite cele. Na działce nr [...]1 znajdowało się wówczas nieczynne składowisko odpadów, ale skoro z końcem 2010 r. skarżący zezwolił W. S. na zwożenie na nieruchomość dalszych odpadów poremonowych, to miał

obowiązek monitorowania ich stanu i składu, gdyż zaakceptował powrót do używania swojej nieruchomości na cele składowania na niej odpadów.

Wykładni art. 3 ust. 3 pkt 13 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jedn. Dz.U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 ze zm.), obowiązującej w czasie, gdy powstała szkoda po stronie powódek, dokonał Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 27 lutego 2015 r., II OSK 1798/13, w którym stwierdził, że domniemanie z art. 3 ust. 3 pkt 13 zdanie 2 ustawy o odpadach z 2001 r. przemawia za tym, iż posiadaczami odpadów są władający nieruchomością, na której zostały one zgromadzone. Domniemanie to ma zastosowanie tylko w sytuacji, gdy nie jest możliwe ustalenie podmiotu faktycznie władającego odpadami. Ciężar przeprowadzenia dowodu celem obalenia domniemania z art. 3 ust. 3 pkt 13 zdanie drugie ustawy o odpadach spoczywa na władającym powierzchnią ziemi. Nie jest wystarczające przy tym wskazanie jedynie potencjalnego wytwórcy odpadów. Osoba zamierzająca uchylić domniemanie powinna jednoznacznie wykazać, że wytwórca odpadów wytworzone przez siebie odpady złożył na jej nieruchomości, jak również wykazać wielkość i rodzaj składowanych w ten sposób, a więc nielegalnie odpadów. W orzecznictwie sądów administracyjnych za władającego powierzchnią ziemi w rozumieniu zacytowanych przepisów jednolicie uważa się właściciela nieruchomości, na której złożone zostały odpady.

Z ustaleń dokonanych w sprawie nie wynika, żeby pozwany E.Ż. z dniem 27 grudnia 2010 r. utracił władztwo nad swoją nieruchomością w związku z rozpoczęciem budowy gazociągu, żeby przekazał tę nieruchomość inwestorowi a ten wykonawcy. Przeciwnie, 16 lutego 2011 r. skarżący zgłosił w Starostwie Powiatowym w Ś., że prowadzi odzysk odpadów na podstawie art. 33 o odpadach, zaś wcześniej potwierdził przed urzędnikami, że W. S. zwozi odpady na działkę na [...]1 za jego zgodą.

Z zaskarżonego orzeczenia wynika, że pozwanemu E.Ż. został przypisany przez Sądy obu instancji czyn niedozwolony rodzący odpowiedzialność odszkodowawczą w stosunku do powódek, polegający na tym, iż zezwolił, jako właściciel nieruchomości zajętej pod nieczynne składowisko odpadów, na dalsze eksploatowanie tego składowiska, na rozpoczęcie składowania na nim na powrót

odpadów, a działanie osoby, której na to zezwolił bez wyznaczenia szczegółowych obwarowań tejże zgody, pozostawił nadto bez nadzoru. W efekcie nawiezione odpady zostały rozciągnięte na nieruchomości powódek.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 108 i art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 7 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800), orzeczono jak w postanowieniu.

jw